

Prof. dr hab.n. med. Tadeusz Biegański
Zakład Diagnostyki Obrazowej
Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi

O C E N A

Dorobku naukowego oraz dokonań dydaktycznych i organizacyjnych
dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej, profesora nadzwyczajnego
w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie

1. Dane ogólne

Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska urodziła się w Warszawie, tu ukończyła szkołę średnią oraz studia na I Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w 1990 r. Po odbyciu stażu podyplomowego w Międzyzleskim Szpitalu Specjalistycznym w Warszawie, kontynuowała w tym miejscu pracę, początkowo będąc wolontariuszem w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej – Pracowni Tomografii Komputerowej i Rezonansu Magnetycznego. Jako jeden z pierwszych radiologów w Polsce, miała tam możliwość przeprowadzania badań rezonansu magnetycznego (MR) oraz uczestniczenia w pracach zespołu naukowego kierowanego przez prof. dr hab. med. Jerzego Waleckiego. W tym samym ośrodku pracowała kolejno na stanowiskach mł. asystenta, asystenta i st. asystenta, a w latach 2001 – 2006 – kierownika Zakładu Diagnostyki Obrazowej. W latach 1994 i 1998 uzyskała kolejne stopnie specjalizacji z radiodiagnostyki. W międzyczasie, w 1995 r., Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska doktoryzowała się na podstawie dorobku naukowego oraz rozprawy doktorskiej p.t. *Ocena dynamiki zmian w obrazie rezonansu magnetycznego u chorych ze stwardnieniem rozsianym leczonych nowym lekiem 2- chlorodeoksyadenozyną*. Dziesięć lat później (t.j. w roku 2005) osiągnięcia naukowe i rozprawa habilitacyjna p.t. *Choroby istoty białej ośrodkowego układu nerwowego – rola obrazowania metodą rezonansu magnetycznego w rozpoznawaniu i różnicowaniu zmian w przebiegu tych schorzeń* stały się podstawą do nadania Pani dr hab. n. med. Monice Bekiesińskiej – Figatowskiej przez Radę Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku stopnia doktora habilitowanego. W roku 2006 Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska przeniosła się z Międzyzleskiego Szpitala Specjalistycznego do Instytutu Matki i Dziecka, obejmując stanowisko kierownika Zakładu Diagnostyki Obrazowej. Funkcję tę pełni nadal, będąc obecnie również zatrudnioną jako profesor nadzwyczajny tego Instytutu. Zarówno podczas pracy w Międzyzleskim Szpitalu Specjalistycznym, jak

również będąc zatrudnioną w Instytucie Matki i Dziecka, Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska odbyła liczne szkolenia i kursy prowadzone przez europejskie towarzystwa naukowe, głównie dotyczące neuroradiologii oraz obrazowania w pediatrii i rezonansu magnetycznego płodu. Przebywała również na stażach zagranicznych w ośrodkach o wysokiej randze naukowej; był to kilkumiesięczny pobyt w Zakładzie Radiologii, Boston University Medical Center w Bostonie (1997 r.) oraz w Uniwersyteckim Szpitalu w Zurichu, w Pracowni Medycyny Nuklearnej (2006 r.).

2. Działalność naukowa

Dorobek naukowy Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińskiej – Figatowskiej zawarty jest w 137 publikacjach, z czego 42 prace w czasopismach posiadających IF. Suma wartości tego czynnika to 80,045, a ogólna wartość dorobku wg punktacji KBN / MNiSW wynosi 1052,5 pkt. W powyższym dorobku są 52 prace oryginalne, 54 kazuistyczne i 31 prac poglądowych. Całość Jej osiągnięć uzupełnia 152 doniesień i komunikatów naukowych, z czego 94 prezentowanych na zjazdach międzynarodowych.

Zainteresowania naukowe Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińskiej – Figatowskiej z okresu przed habilitacją dotyczyły trzech grup zagadnień:

- 1.) neuroradiologii, zarówno pacjentów dorosłych jak i w wieku rozwojowym,
- 2.) diagnostyki ginekologicznej oraz 3.) obrazowania płodów metodą MR.

Bardziej szczegółowa tematyka badań neuroradiologicznych to:

- Ocena wartości klinicznej przezczaszkowej ultrasonografii dopplerowskiej (przeprowadzona u 355 pacjentów).
- Kryteria diagnostyczne SM w obrazach MR mózgowia i rdzenia kręgowego oraz dynamika stwierdzanych nieprawidłowości (we współpracy z zespołem prof. dr hab. Z. Stelmasiaka z Lublina; Autorka oceniła 277 pacjentów).
- Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska przedstawiła pierwsze w Polsce prace dotyczące symptomatologii MR zmian zwyrodnieniowych i przepuklin krążka międzykręgowego oraz zmian zapalnych krążka w posocznicy gronkowcowej.
- Opublikowała serię prac dotyczących diagnostyki zaburzeń krążenia mózgowego, w tym obrazowania krwawień śródmózgowych oraz rozpoznawania późnych krwiaków z tzw przepływem luksusowym. Ważne radiologicznie i klinicznie publikacje dotyczyły wczesnej diagnostyki udarów

niedokrwiennych z zastosowaniem obrazowania dyfuzyjnego. Jako jedna z pierwszych w piśmiennictwie światowym, opisała zastosowanie tej metody do oceny skutków mózgowych nagłego zatrzymania krążenia. Przedstawiła w sposób krytyczny i kompleksowy podobną symptomatologię w zaburzeniach o różnym podłożu patofizjologicznym.

- Wysoką wartość przedstawiały też prace z neuroradiologii dziecięcej, dotyczące chorób metabolicznych mózgowia (ponad 100 pacjentów), gdzie symptomatologię MR skojarzono z diagnostyką genetyczną i biochemiczną.
- Unikalne opracowanie obrazowo-kliniczne w postaci spektrum nieprawidłowości w chorobie Hallervordena - Spatza u 12-orga dzieci (zmiany specyficzne w jądrach podkorowych).

Wykorzystanie MR w diagnostyce ginekologicznej to druga, szeroka dziedzina zainteresowań naukowych Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej. Wykazała Ona, że zastosowanie techniki z saturacją tłuszczu jest bardzo dobrą metodą różnicowania torbieli jajników: endometrialnych i dermoidalnych. Bardzo wartościową obserwacją podjętą przez Panią dr hab. n. med. Monikę Bekiesińską – Figatowską było rozszerzenie protokołu badania MR kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego u kobiet z równoczesną wizualizacją narządu rodowego. Stanowiło to rodzaj bezpiecznego (w porównaniu z TK) badania przesiewowego, w czasie którego spośród 100 ocenianych pacjentek, u 38 z nich wykazano 45 różnych nieprawidłowości, ze złośliwymi zmianami rozrostowymi włącznie.

Szereg zatem oryginalnych pomysłów badawczych, z wykorzystaniem najnowocześniejszych technik, zapał i konsekwencja w realizacji badań oraz bardzo dobra współpraca, również interdyscyplinarna, z innymi ośrodkami pozwoliły Pani dr hab. n. med. Monice Bekiesińskiej – Figatowskiej na opublikowanie przed habilitacją 52 prac o łącznej wartości 216,5 pkt KBN / MNiSW, których wartość IF wynosiła 23,077 pkt.

Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska kontynuowała swoje poprzednie zainteresowania naukowe i główne kierunki badawcze, które stanowiły: a.) neuroradiologia, b.) nieinwazyjna diagnostyka obrazowa w ginekologii i w chorobach kobiet ciężarnych oraz c.) obrazowanie MR płodu. Dokonania na polu neuroradiologii ogniskują się w znacznym stopniu na patologiach wieku rozwojowego, poczynając od okresu prenatalnego, z wyraźnym uwzględnieniem populacji noworodkowej i starszych grup pacjentów pediatrycznych. Spośród 32 prac opublikowanych w czasopiśmie z listy filadelfijskiej, 24 z nich dotyczyły neuroradiologii, z czego 21 to neuroradiologia dziecięca. Jednymi z zaburzeń analizowanych przez Panią dr hab. n. med. Monikę Bekiesińską – Figatowską były nieprawidłowości istoty białej, stanowiące heterogenną grupę chorób OUN w wieku rozwojowym (m.in. są to genetyczne zaburzenia metabolizmu mózgowia jak i zmiany nabyte np. w wyniku procesu

niedokrwiennie-niedotlenieniowego). Publikacje z tego okresu przedstawiają symptomatologię obrazów MR skojarzoną najczęściej z badaniami genetycznymi i/lub popartą analizą biochemiczną. Jest to cenny materiał zarówno pod względem poznawczym jak i klinicznym. Niewątpliwym osiągnięciem Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej było opracowanie metodyki i protokołu badawczego w chorobach istoty białej, uporządkowanie cech morfologicznych tych chorób w obrazach MR, co ma zasadniczy wpływ na zwiększenie rozpoznawalności w tej grupie patologii a także swoistości symptomatologii obrazowej. Innym ciekawym i ważnym problemem z zakresu neuroradiologii, przedstawionym przez Panią dr hab. n. med. Monikę Bekiesińską – Figatowską w 2 publikacjach, była sonograficzna i rezonansowa ocena efektów terapeutycznych stosowania selektywnej hipotermii mózgu u noworodków. W wyniku takiego postępowania, w przypadku encefalopatii niedokrwiennie-niedotlenieniowej, stwierdzono m.in. regresję zmian torbielowatych w mózgu. Publikacja, przedstawiająca poszerzenie spektrum rezonansowych zmian mózgowych w zespole *Nijmegen breakage*, stanowi kontynuację cennego dorobku przedhabilitacyjnego. I wreszcie, prenatalny wątek neuroradiologiczny to m.in. symptomatologia wad mózgowia płodu w badaniu MR czy też ocena prenatalna zawartości kanału kręgowego. Te ostatnie badania, przeprowadzone wspólnie z ośrodkiem z Collegium Medicum UJ, znalazły się w 2 publikacjach w specjalistycznym czasopiśmie *Brain Dev*. Dwie kolejne prace w czasopismach z listy filadelfijskiej, związane z diagnostyką prenatalną, dotyczą wartości tego badania jako metody kontroli patologii płodu oraz trudności diagnostycznych w ciąży mnogiej. Efektem badań prenatalnych, prowadzonych przez Panią dr hab. n. med. Monikę Bekiesińską – Figatowską, a równocześnie wymogiem doskonalenia warsztatu badawczego, było opracowanie i optymalizacja metodyki badania MR płodu oraz wdrożenie prenatalnych badań MR do codziennej praktyki klinicznej.

Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska jest uznanym ekspertem w zakresie badań prenatalnych techniką MR, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym. Wyrazem tego były zaproszenia Jej do przeprowadzenia w ramach kursu ERASMUS 2010 wykładu: *MRI of fetal central nervous system abnormalities* oraz w 2014 r. w ramach European Congress of Radiology w Wiedniu – wykładu: *Fetal brain MRI – perspectives of clinical applications*. Nie mniej wymowne, jako wyrazy uznania dla naukowych kompetencji Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej, było Jej zaproszenie przez prof. T Huismana z John Hopkins University w Baltimore do współautorstwa redagowanego przez niego numeru *J Pediatr Neuroradiol* (2012) z pracą *Fetal MRI: is it safe ?* Kolejne zaproszenie do współautorstwa monografii: *MRI of fetal and maternal diseases in pregnancy* (Springer 2015) pochodziło od dra G. Massellego z Uniwersytetu *La Sapienza* w Rzymie.

Wynikiem prowadzonych badań po habilitacji było 85 publikacji o łącznej punktacji 836 pkt KBN / MNiSW; 32 prace z tej liczby posiadały łączną wartość IF – 57,373 pkt. Zatem, Pani dr hab. n. med.

Monika Bekiesińska – Figatowska po habilitacji zwiększyła ilościowo i jakościowo swój dorobek naukowy, co wyraziło się trzykrotnie większą liczbą prac z IF, prawie 4-krotnym wzrostem punktacji KBN / MNiSW oraz ponad dwukrotnym wzrostem wartości IF w stosunku do odpowiednich wskaźników dorobku naukowego przed habilitacją.

Rekapituluując całość osiągnięć badawczych Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej, zwraca uwagę wysoka wartość naukowa publikacji, co jest wynikiem m. in.:

- Konsekwencji w realizacji problemów ważnych poznawczo i klinicznie
- Wykorzystywania najbardziej nowoczesnych technik badawczych
- Wprowadzania optymalnych podejść metodycznych: opracowanie metodyki i protokołów badań MR w a.) chorobach istoty białej OUN, b.) miednicy kobiecej w chorobach ginekologicznych oraz c.) badań prenatalnych
- Wykorzystanie unikalnych grup badanych pacjentów (dzieci z z. *Nijmegen breakage* oraz dzieci z z. *Hallervordena – Spatza*)
- Bardzo dobrej współpracy naukowej Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą oraz współpracy ze znakomitymi klinicystami, zwłaszcza z dziedziny genetyki i chorób metabolicznych.

3. Kształcenie oraz rozwój kadry naukowej oraz kształcenie kadry zawodowej

Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińska – Figatowska od 10-ciu lat kieruje, z widocznym powodzeniem, Zakładem Diagnostyki Obrazowej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie. W tym czasie była promotorem w dwóch zakończonych przewodach doktorskich swoich pracowników oraz występuje jako promotor w jednym przewodzie otwartym. W latach 2009 – 2014 kierowała 5-oma zadaniami statutowymi IMiD, realizowanymi w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej. W ciągu ostatnich 10-ciu lat, pracownicy tego Zakładu, pod opieką Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej, przygotowali 35 publikacji, w tym 11 w czasopiśmie posiadających IF. Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska prowadziła bardzo szeroką działalność dydaktyczną podyplomową, w formie wykładów, w kraju i na forum międzynarodowym. Dotyczyła ona głównie diagnostyki obrazowej z wykorzystaniem MR, przede wszystkim w odniesieniu do patologii OUN, układu rozrodczego kobiet – w tym onkologii ginekologicznej oraz wizualizacji płodu. W działalności krajowej brała udział w kursach, konferencjach i sympozjach organizowanych przez CMKP, Polskie Lekarskie Towarzystwo Radiologiczne, Polskie Towarzystwo Rezonansu Magnetycznego, Polskie

Towarzystwo Neurologii Dziecięcej, Polskie Towarzystwo Ginekologiczne oraz tzw. Szkołę Radiologii i Szkołę Rezonansu Magnetycznego. Liczba 28 takich wykładów, wygłoszonych przez Panią dr hab. n. med. Monikę Bekiesińską – Figatowską, jest wystarczająco wymowna. Wspomnieć jeszcze należy o Jej udziale w egzaminowaniu kandydatów na specjalistów radiologii i diagnostyki obrazowej w ramach Państwowej Komisji Egzaminacyjnej oraz grupy egzaminatorów *European Diploma in Radiology*. Jak już częściowo wspomniałem poprzednio, Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska przedstawiała wykłady szkoleniowe na zaproszenie, na międzynarodowych zjazdach i sympozjach, m. in. takich gremiów jak European Congress of Radiology, European Society of Neuroradiology, Galen Foundation Courses oraz Erasmus Course on MRI. W latach 2004 – 2014 było to 6 takich prestiżowych wystąpień. Oprócz wysoce zaawansowanego merytorycznie kształcenia podyplomowego lekarzy, Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska w latach 2008 – 2009 była również zaangażowana w edukację techników elektroradiologii, koordynując merytorycznie kursy i prowadząc wykłady. W takich sympozjach uczestniczyła Ona 3-krotnie a programy spotkań dotyczyły obrazowania głowy metodą TK oraz badań MR głowy, miednicy i jamy brzusznej. W zakresie kształcenia zawodowego, Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska była kierownikiem ukończonych specjalizacji 7-miu lekarzy w zakresie radiologii i diagnostyki obrazowej.

4. Działalność organizacyjna w nauce

Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska współorganizowała I Zjazd Polskiego Medycznego Towarzystwa Rezonansu Magnetycznego w Warszawie w 1993 r. Była też organizatorem konferencji: Zastosowanie tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego w diagnostyce chorób cywilizacyjnych (Warszawa, 2007). Od 10 lat organizuje i jest kierownikiem naukowym corocznych konferencji: *Jesienne Spotkania Naukowe*. Poświęcone są one diagnostyce obrazowej w wybranej dziedzinie patologii narządowej. Mają charakter radiologiczno-kliniczny i są znakomitym forum dla interdyscyplinarnych kontaktów naukowych. Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska w latach 2006 – 2014 była zapraszana i angażowała się jako członek komitetów naukowych takich międzynarodowych kongresów jak:

- European Congress of Radiology, Scientific Committee Vascular (2006-2007)
- XIX Symposium Neuroradiologicum, The World Congress of Diagnostic and Therapeutic Neuroradiology; członek Scientific Committee (2010)
- European Congress of Radiology; członek Scientific Committee Neuro (2013-2014)

Była również zapraszana przez Program Planning Committee do organizowania i prowadzenia sesji specjalnych podczas European Congress of Radiology w Wiedniu.

W ramach ogólnopolskich konferencji, w ostatnich 8-miu latach, była członkiem komitetów naukowych 10-ciu konferencji organizowanych przez Polskie Lekarskie Towarzystwo Radiologiczne bądź jego Oddziały lub Sekcje.

Reasumując ocenę dorobku naukowego Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej, zatrudnionej na stanowisku profesora nadzwyczajnego – Kierownika Zakładu Diagnostyki Obrazowej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie stwierdzam, że Jej dorobek naukowy jest ogromnie bogaty, znaczący ilościowo i jakościowo, znacznie powiększony po habilitacji. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół istotnych problemów diagnostyki obrazowej, szczególnie dotyczą okresu prenatalnego, noworodkowego i późniejszego wieku dziecięcego a także chorób kobiecych. W tych dziedzinach stała się niekwestionowanym ekspertem w kraju, zyskując równocześnie uznanie gremiów międzynarodowych.

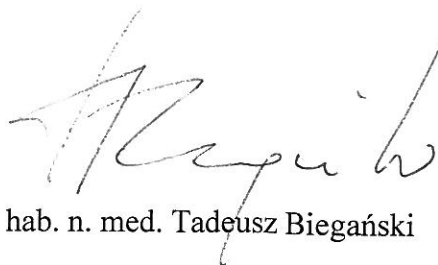
Osiągnięcia dydaktyczne Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej reprezentują również bardzo wysoki poziom. Jej aktywność prowadząca do rozwoju kadry naukowej i zawodowej w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej macierzystej jednostki, w środowisku radiologicznym w Polsce a także na płaszczyźnie europejskiej przyczynia się niewątpliwie do rozwoju dyscypliny jaką reprezentuje, zarówno w sferze nauki jak i praktyki.

Również Jej aktywny udział w ogromnej liczbie przedsięwzięć organizacyjnych życia naukowego w Polsce i na forum międzynarodowym zasługuje na najwyższą uwagę.

Powyżej przedstawione - analiza i ocena osiągnięć naukowych, szkoleniowych i organizacyjnych Pani dr hab. n. med. Moniki Bekiesińskiej – Figatowskiej upoważniają mnie do wyrażenia poglądu, że Pani dr hab. n. med. Monika Bekiesińska – Figatowska spełnia wszystkie oczekiwania, jakim winien sprostać samodzielny pracownik nauki ubiegający się o tytuł naukowy profesora.

Wniosek taki ze swej strony bardzo gorąco popieram.

Łódź, 10. lipca 2015 r.



Prof. dr hab. n. med. Tadeusz Biegański